

Finansklagenemnda Skade

Avgjørelse FinKN 2025-195

14.3.2025

Eika Forsikring AS

Motorvogn

Uriktig forklaring om kollisjon – fal. § 8-1 fjerde og femte ledd.

Klager tegnet motorvognforsikring i foretaket. A var eier av bilen og medforsikret. A meldte senere til foretaket at bilen var blitt skadet i en kollisjon. Bilens skader ble taksert, og takstmannen mente at skadene på bilen ikke var forenlig med kollisjonen slik den var forklart av partene. Foretaket engasjerte R til å analysere ulykken. R konkluderte med at bilenes hovedskader ikke kunne skyldes en kollisjon mellom partene. Foretaket avslo erstatning på grunn av uredelig brudd på opplysningsplikten i skadeoppgjøret, jf. fal. § 8-1 fjerde ledd. Avslaget var adressert til både klager og A. Foretaket anførte i all hovedsak at skadene på bilen ikke kunne ha skjedd slik A hadde forklart. Foretaket sa opp klagers forsikringer, jf. fal. § 8-1 femte ledd. Klager var uenig i at opplysningsplikten var brutt og mente at Rs rapport var basert på feil grunnlag. Nemndas flertall kom til at spørsmålet om foretaket var uten ansvar på grunn av uredelig brudd på opplysningsplikten, måtte avvises av bevismessige hensyn. Men nemnda kom til at foretaket ikke hadde hjemmel til å si opp klagers innboforsikring.

Saksfremstilling

Saken gjelder krav om erstatning under motorvognforsikringen etter kollisjon og spørsmålet om foretaket er uten ansvar og kan si opp forsikringsavtalen på grunn av uredelig brudd på opplysningsplikten, jf. forsikringsavtaleloven (fal.) § 8-1 fjerde og femte ledd.

Klager er forsikringstaker for en bil tilhørende klagers samboer/ektefelle A, med A som medforsikret. A meldte 18.2.24 om at bilen var påført skader etter en kollisjon samme dag. Hendelsen ble beskrevet slik i skademeldingen:

mens jeg kjørte i veien for meg, på riktig vei, prøvde en bil å stoppe, jeg prøvde også å stoppe, men klarte ikke meg og den andre bilen, og jeg krasjet med den i førerdøren.

Foretaket ba om en ytterligere skademelding og egenerklæring for kjøretøyet. A fylte ut og returnerte dette.

Takstmannen som takserte bilenes skader kontaktet foretaket og opplyste at skadene på bilene ikke var forenlig med partenes forklaring av hvordan kollisjonen hadde skjedd. Foretaket engasjerte deretter R til å "(a)nalyse ulykken for å evaluere førerens forklaringer om hendelsen". Rs rapport datert 17.4.24 konkluderte med at:

(...) bilenes skader ikke kan ha oppstått slik førerne forklarte. Om de i det hele tatt har vært i kontakt med hverandre har det ikke kunne forårsaket de skadebildene bilene har. Så begge bilenes hovedskader skyldes ikke en kollisjon mellom dem.

Foretakets utreder avholdt 30.4.24 samtale med A, som ifølge samtalereferatet forklarte at han var eier av bilen, men at klager var forsikringstaker fordi de ønsket å samle forsikringene. A påpekte at skissen i skademeldingen var feil, og at det var flere feil i skademeldingen motparten

hadde fylt ut. A tegnet en skisse over hvordan sammenstøtet hadde skjedd. Utreder konfronterte A med funnene i Rs rapport:

Han forstår deres konklusjon ut ifra skissen i skademeldingen, men skissen er feil. Motparten mistet veggrepet etter å ha krysset foran han, og svingte inn i hans venstre side.

Foretaket stilte 5.6.24 R spørsmål om det kunne utelukkes at skadene på motpartens bil hadde oppstått i skadehendelsen slik denne var beskrevet av partene. R svarte samme dag:

Ja det kan utelukkes siden Mercedesen har så små skader i fangerhjørnet. Situasjonen vist i illustrasjon 7 ville kunne gitt Toyotaen slike skader den har, men da ville skadeomfanget i Mercedesens fronthjørne vært mye større enn det er.

Foretaket stilte 13.6.24 ytterligere spørsmål:

Det vi gjerne vil ha utelukket er at skadene(på begge biler) som er beskrevet i denne skissen også er ivaretatt i konklusjonen R har kommet med.

Bildene fra Scancrash synes ikke å ha tatt dette scenariet med i rapporten.

R svarte 18.6.24:

Som jeg skrev sist så kan skadeomfanget på bilene utelukkes da de ikke passer sammen verken fysisk eller energimessig. Skal Mercedesen lage skadene på Toyotaen ville den selv fått tilsvarende skader i fronthjørne, og det har den ikke, se illustrasjon 2 i rapporten. Og når skadeomfanget mangler på den ene kan ikke den andre ha fått skadene sine fra denne. Ergo har de ikke forårsaket hverandres skader i en kollisjon.

Foretaket avsto 26.6.24 ansvar på grunn av uredelig brudd på opplysningsplikten i skadeoppgjøret, jf. fal. § 8-1 fjerde ledd. Avslaget var adressert til både klager og A. Foretaket mente skadene på bilen ikke kunne ha skjedd slik A hadde forklart. Foretaket sa samtidig opp innboforsikringen fra 5.7.24, jf. fal. § 8-1 femte ledd.

Klager krever dekning for kollisjonsskaden og bestrider brudd på redegjøringsplikten under skadeoppgjøret.

Klager anfører at Rs beregninger er gjort på feil grunnlag. Tegningen i skademeldingen er ikke korrekt gjengivelse av hendelsesforløpet, og angir også feil sted for ulykken. Simuleringen har også lagt til grunn at A og motparten holdt en lavere hastighet enn hva som var tilfelle.

Foretaket har ikke rettslig grunnlag for å si opp innboforsikringen, eller nekte klager å tegne nye forsikringer.

Forsikringsforetaket avviser ansvar og anfører at A uredelig har brutt opplysningsplikten i skadeoppgjøret, jf. fal. § 8-1 fjerde ledd. Foretaket kan derfor også si opp forsikringsavtalen, jf. fal. § 8-1 femte ledd.

R har konkludert med at kollisjonen ikke kan ha skjedd slik A har forklart. R har også vurdert As korrigerte skisse. Foretaket mener det er uten betydning at sammenstøtet evt. har skjedd et annet sted enn det R har lagt til grunn i simuleringen. Samlet sett trekker bevisbildet i retning av at kollisjonen er arrangert av partene.

Avslaget tilfredsstiller reklamasjonsreglene i fal. § 4-14. Saken har vært under kontinuerlig behandling, og avslaget er gitt uten ugrunnet opphold, jf. fal. § 4-14.

Finansklagenemnda Skades begrunnelse

Spørsmålet er om foretaket er uten ansvar og kan si opp klagers forsikring pga. uredelig brudd på redegjøringsplikten under skadeoppgjøret, jf. fal. § 8-1 fjerde ledd.

Finansklagenemnda Skades flertall, Trine-Lise Wilhelmsen og Hege Sundby, bemerker:

Flertallet mener hovedspørsmålet må avvises, men at klager må gis medhold i at forsikringen uansett ikke kan si opp overfor klager:

Flertallet ser først på spørsmålet om det foreligger uredelig brudd på redegjøringsplikten under skadeoppgjøret. Flertallet mener dette spørsmålet reiser bevismessige spørsmål som ikke egner seg for skriftlig saksbehandling, jf. vedtektene for Finansklagenemnda pkt. 4.1 bokstav d) hvoretter en sak kan avvises fra nemndsbehandling dersom «saken ikke lar seg behandle uten at dette i særlig grad går utover klageorganets effektivitet» og lov om godkjenning av klageorganer for forbrukersaker § 14 første ledd bokstav f). Det følger av Prop. 32 L (2015-2016) under pkt. 10.6.1.3 at avvisningsregelen kan benyttes «der klageorganet ikke anser tvisten å være egnet for deres behandling, for eksempel på grunn av bevisspørsmål», jf. også FinKN 2017-408 og 2018-077.

Saken reiser hovedsakelig spørsmål om det har skjedd en kollisjon, evt. om kollisjonen er arrangert.

R har konkludert med at bilenes skader ikke er forenelig med partenes forklaring vedrørende hendelsesforløpet. Motparten og A har etter det opplyste forklart seg ulikt om hvor skaden har inntruffet, samt gitt ulike skisser over sammenstøtet. Klager mener at R har lagt til grunn feil hastighet i simuleringen, og også at skissen er gal. Flertallet mener det er vanskelig å ta stilling til hvilket hendelsesforløp som er mest sannsynlig i dette tilfellet kun basert på skriftlig dokumentasjon. Saken bør derfor belyses med muntlige forklaringer fra partene og de sakkyndige i en hovedforhandling.

Spørsmålet er så om foretakets oppsigelse er gyldig overfor klager.

Avslaget datert 26.6.24 er adressert til både klager og A, hvor foretaket sier opp en innboforsikring med avtalenummer X.

Skademeldingen er etter det opplyste fylt ut av A. Flertallet forstår det slik at foretaket kun har hatt kontakt med A under skadeoppgjøret, og ikke har påberopt at klager har brutt redegjøringsplikten under skadeoppgjøret.

Etter det opplyste er det klager som er forsikringstaker under innboforsikringen.

Oppsigelsesadgangen i fal. § 8-1 femte ledd gjelder de forsikringsavtaler «sikrede» har med foretaket. Klager er etter det opplyste ikke eier av bilen, og kravet under kaskoforsikringen tilkommer derfor A. Nemnda kan ikke se at det er grunnlag for å si opp klagers innboforsikring, jf. også FinKN 2013-479:

Et varsel om oppsigelse må derimot rettes mot forsikringstakeren. Oppsigelsesadgangen i § 8-1 femte ledd gjelder de forsikringsavtaler «sikrede» har med selskapet og er knyttet til sikredes gale opplysninger. I den utstrekning forsikringstaker ikke har noen posisjon som sikret er det heller ikke hjemmel til å si opp hennes avtaler med selskapet.

Foretaket har derfor ikke hjemmel til å si opp klagers innboforsikring.

Nemndas mindretall, Merete-Anita Utgård, bemerker:

Mindretallet har kommet til et annet resultat enn flertallet for så vidt angår brudd på fal. § 8-1:

Mindretallet er samd i at foretaket ikkje kan sei opp innboforsikringa, men meiner at sikra har brote opplysningsplikta si etter § 8-1 fjerde ledd, og at foretaket er fritt for ansvar.

Det er mykje som er uklart her når det gjeld faktum, men det betyr ikkje at ein ikkje kan ta stilling til vilkåra i § 8-1 fjerde ledd. Det er gjeve ulike forklaringar om hendingsforløpet og treffpunkt i den påståtte samanstyten. Rekon har ved hjelp av dataprogrammet Scan-Crash sett på fleire scenario med ulike faktiske føresetnader, tufta dei to førarane sine framstillingar. Ingen av dei

tenkelege scenarioa gjev dei skadane som faktisk føreligg, og det avgjerande er at det uansett ikkje er mogleg at bilane får så ulikt skadeomfang. Rekon skriv i sin rapport av 17.04.2024 på s. 6:

Man må huske på at når to biler kolliderer blir de utsatte for den samme kraften. Dette tilsier at de delene som treffer hverandre vil få deformasjoner som harmoniserer energimessig. Det gjør ikke ripene i fangertrekket på Mercedesen og skadene i forskjerm/dør på Toyotaen.

Dette blir på nytt understreka av R då dei 18.6.24 svarar på spørsmål frå føretaket:

Som jeg skrev sist så kan skadeomfanget på bilene utelukkes da de ikke passer sammen verken fysisk eller energimessig. Skal Mercedesen lage skadene på Toyotaen ville den selv fått tilsvarende skader i fronthjørne, og det har den ikke, se illustrasjon 2 i rapporten. Og når skadeomfanget mangler på den ene kan ikke den andre ha fått skadene sine fra denne. Ergo har de ikke forårsaket hverandres skader i en kollisjon.

Bileta som er lagde fram viser at Toyotaen hadde kraftige skader. Den har bulkar og inntrykt karosseri. Mercedesen har derimot langt mindre skader, slik R viser til. Mindretalet legg då til grunn med klar sannsynsovervekt at hovudskadane på bilane ikkje kjem frå ein samanstøyt mellom bilane.

A har då objektivt sett brote opplysningsplikta si etter fal. § 8-4 fjerde ledd, og dei uriktige opplysingane var eigna til å gje han eit forsikringsoppgjer som han ikkje hadde krav på. Mindretalet finn også at dei subjektive vilkåra er bevist med klar sannsynsovervekt, i det det «*en mulig uvitenhet fremstår som uforståelig*» ut frå omstenda i saka, jf. HR-2024-989-A premiss 39.

Mindretalet legg då til grunn at opplysningsplikta etter § 8-1 fjerde ledd er brote, og selskapet er fri for ansvar.

Avgjørelsen er avgitt under dissens.

Finansklagenemnda Skades konklusjon

Klager gis medhold i at forsikringen ikke kan sies opp overfor klager. Spørsmålet om dekning for kollisjonsskade avvises.

Ved behandlingen deltok Trine-Lise Wilhelmsen (leder), Merete Anita Utgård (bransjerepresentant) og Hege Sundby (forbrukerrepresentant).